

***Vår reise med «Hurtigruten»
Bergen – Kirkenes – Bergen***

***Dag 10 – 2014-05-19
Polarsirkelen – Rørvik***

| i

Bodø - Ørnes

Helgeland er den sørligste regionen i Nordland fylke.

Dette er strekningen for å sove på sydgående.

To sykkelturister i soveposer ute på dekk. Men pass på når mannskapet skal spyle !

Bodø - Ørnes ca 3 ½ time.

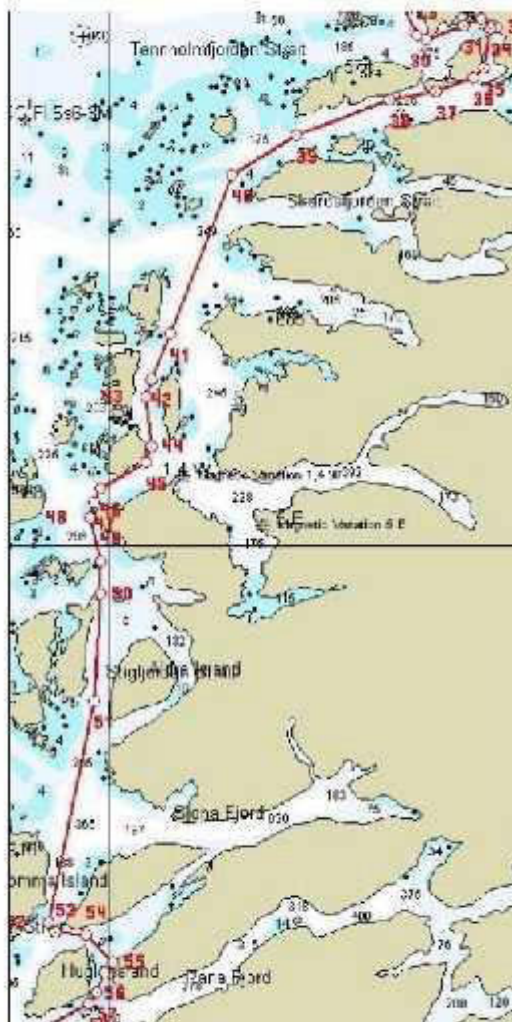
Ørnes - Nesna

Helgelandskysten.

Denne dagen fortsatte reisen sydover langs *Helgelandskysten*.

Vi hadde forlatt **Bodø** kl. 04:15 på morgenen og **Ørnes** 07:15. Her er klokken 08:55 og vi nærmer oss **Selsøyvik** på *Helgelandskysten*.

Ørnes – Nesna ca 4 timer.

Mellom Ørnes og Nesna møtes nord- og sydgående. Her MS Vesterålen.

Kommer du strekningen på nordgående, er det overgang til mindre båt ved Grønøy for de som skal være med på utflukt til Svartisen.

Helgeland

(samme opprinnelse som «*Hålogaland*») er et distrikt i den sørlige delen av Nordland fylke. Området strekker seg fra *Kunna* og *Saltfjellet* i nord, hvor det grenser mot Salten, ned til grensen mot Nord-Trøndelag fylke med distriktet Namdalen i sør.

Helgeland har 84.735 innbyggere (2014) og dekker et areal på 18 834,73 km².

Polarsirkelen går gjennom *Helgeland*, nord i distriktet.

Selsøyvik

Rødøy kommune

ligger lengst nord på *Helgeland*, ved porten til midnattsolens rike og er et av Helgelands eldste prestegjeld. De største øyene i kommunen er *Nordnesøy*, *Storselsøy*, *Gjerøy* og *Rødøy*. Havet er den viktigste kommunikasjonsåren. På fergeoverfarten langs «*Kystriksveien*», passeres *Polarisirkelen*. Kommunen strekker seg i øst til *Svartisen/Saltfjellet nasjonalpark* og i vest langt ut i storhavet med *Myken* som ytterste bebodde øy.

Når det ikke er forsinkelser, hender det at kursen settes litt lenger vest innom det gamle handelsstedet Selsøyvik.

På hverdager er det vanlig at skolebarna kommer ut og hilser til Hurtigruten. Et populært fotomotiv !

Selsøyvik

er en øy i Rødøy kommune. Den er 0.8 km² stor og har 9 innbyggere om vinteren, men om sommeren øker antallet betraktelig.

Selsøyvik Havbruk som er kommunens største privateide selskap har to konsesjoner for ørret og laks.

Handelssted.

Midt i den gamle «*Nordfahrléia*», like nord for *Polarsirkelen*, ligger *handelsstedet* idyllisk til i *Selsøyviksundet*. I den lune vika dukker husklyngen fram, – stolte bygninger i rødt og hvitt. De eldste husene er over 200 år gamle og alle er fredet av Riksantikvaren. Etter en omfattende restaurering er mange av bygningene tilbakeført til sitt opprinnelige utseende fra slutten av 1700-tallet.

Selsøyvik

er et av få handelssteder langs kysten som fortsatt er i drift, med landhandel, båt ekspedisjon og lakseoppdrett. Fra 1777 har det vært sammenhengende drift på handelsstedet, men allerede på 1600-tallet var *Selsøyvik borgerleie* for *utliggere* fra Trondheim.

Den gamle landhandelen er i daglig drift, det samme er båt ekspedisjonen.

Barna på skolen i **Selsøyvik** vinker til *Hurtigruten*.

Selsøyvik skole har rundt 10 elever fra omkringliggende øyer.

Polarsirkelen.

Klokken halv elve på formiddagen nærmer vi oss – denne gang nordfra – igjen den lille holmen

«*Vikingen*»

med globusen som markerer *polarsirkelen.*

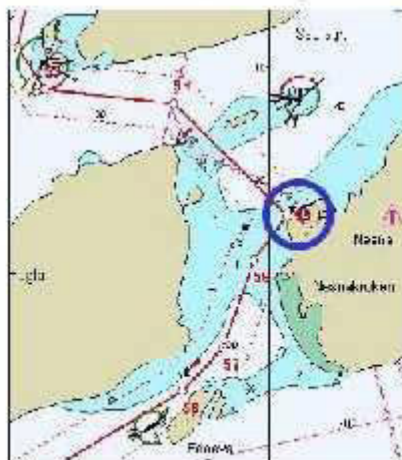
Nesna er første anløp på Helgelandskysten. Her er det bare kort opphold.

Nesna kai med ferjeforbindelse til øyene.

Mange skuelystne da MS Finnmarken kom på første tur langs kysten.

Vinterstid kan det være innstilte avganger på grunn av vedlikehold. Informasjon om dette er slått opp på kaiene som her i Nesna.

Nesna

er en kommune på *Helgelandskysten*. Den består av tettstedet *Nesna* og øyene *Hugla*, *Handnesøya* og *Tomma*. *Nesna* grenser i øst mot *Rana*, og over de omliggende fjorder, ligger i nord *Lurøy*, i sør *Leirfjord* og i vest *Dønna*. *Kystriksveien* passerer gjennom kommunen. En høyskole og *Kvinneuniversitetet Norden* ligger i *Nesna*. På tettstedet ligger også et lokalhistorisk museum, en avdeling av *Helgeland Museum*.

I 1964 ble de delene av *Nesna* som lå rundt indre del av *Sjona* overført til den nye storkommunen *Rana*.

Dikterpresten Petter Dass

ble i 1673 kapellan på *Nesna*, der han kjøpte storgården *Strand* ved innløpet til *Ranfjorden*.

Bortsett fra de årene da ***Petter Dass*** studerte i *Bergen* og *København*, bodde han hele sitt liv i Nordland. Han er mest kjent for salmen «*Herre Gud! Dit dyre Navn og Ære*», og for det tidlige topografiske verket

«Nordlands Trompet»

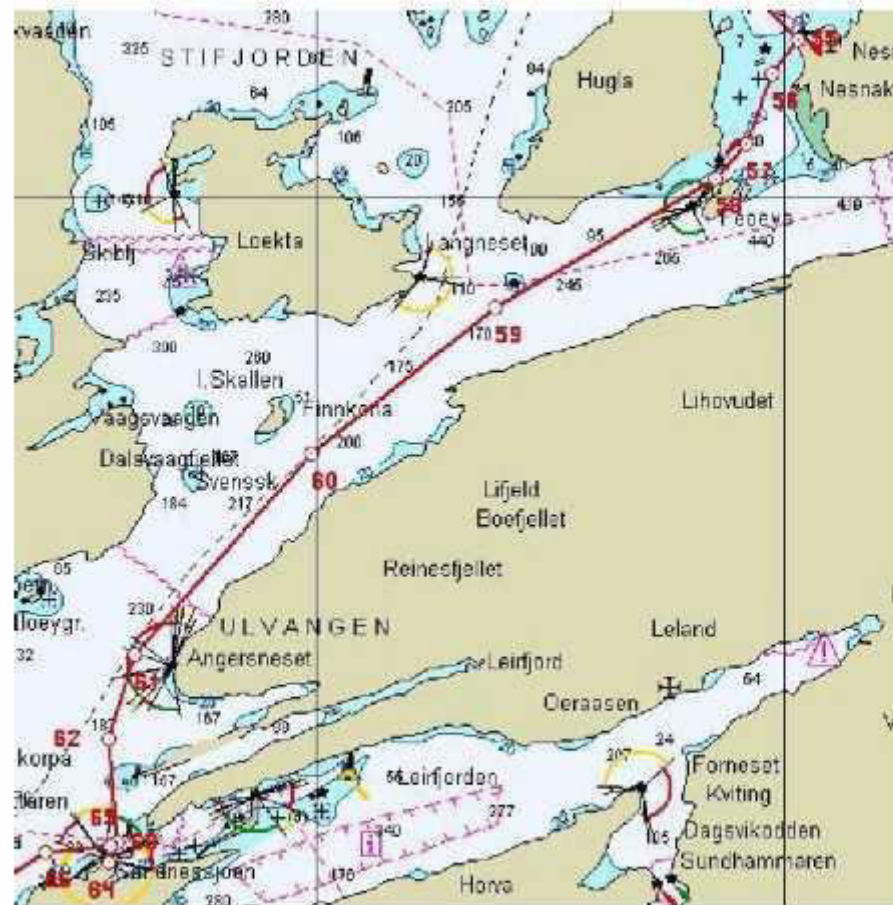
som beskriver landsdelen.

Petter Dass maler i «Nordlands Trompet» ut et bilde med bred pensel som viser at fordi folket er fattig, så trenger de i særdeleshet Guds velsignelser. Her finnes ikke noe annet. **Torsken** er det som alt står og faller ved. Feiler fisket et år, går jektene tomme til Bergen, og vender hjem igjen uten *poteter* og andre «*sydfrukter*». Det finnes intet slikt her nord, og Nordland er heller ikke et *Kana'ans land* som i bibelsk løfteforstand flyter med melk og honning.

Nesna - Sandnessjøen

Nesna – Sandnessjøen ca 1 ½ time.

Vi reiste videre sydover mot **Ranfjorden** gjennom **Nesna-kroken** mellom fastlandet og øya **Hugla**.

Ranfjorden

er en 67 km lang fjord i den nordlige delen av Helgeland. Den strekker seg fra kysten innenfor *Dønna* i sør, nord-østover til *Mo i Rana*. *Ranfjorden* er forholdsvis trang med bratte sider. Fjordens indre del har en mer frodig skog og tildels oppdyrkede steder. I sør er *Elsfjorden* nesten avstengt fra *Ranfjorden* av *Hemnes-halvøya*.

Det gikk et kjent ras i området i forbindelse med jordskjelvet på Helgeland

31. august 1819.

Fra *Nesna* går det en **ferge** sørover til *Indre Låvong* ved *Låvongsbukta* på sørsiden av **Ranfjorden**.

I fjordens ytre deler ligger øyene *Løkta*, *Hugla* og *Feøya* på nordsiden. Nord for *Feøya* går *Nesnakroken* opp til tettstedet *Nesna*.

Sandnessjøen

S: 12.30 - 13.00

N: 03.45 - 04.15

Avgangstiden på sør ble endret i juni 2013, og nå er det bare ½ time i Sandnessjøen. Lokalbefolkningen er trofaste brukere av kafeen på hurtigrutene, og redusert opphold gjør at det nå kan bli knapp tid ombord. Sentrum og butikker er i kort avstand fra kaia.

Alstahaug kommune

har 7.296 innbyggere (2011) og et areal på 215 km².

Kommunen består av øya *Alsten* og omkring 920 øyer. Alstahaug grenser til kommunene Dønna, Herøy, Leirfjord, Vefsn, Vevelstad og Vega.

Innseiling til Sandnessjøen.

Sandnessjøen havn ligger utsatt til for sterk vind, særlig fra vestlig og østlig retning.

Av og til kommer ikke de nyeste og største hurtigrutene inn til kai. Da blir det eventuelt overgang til en mindre skyssbåt i åpen sjø (hvis det ikke blåser for hardt).

Sandnessjøen

er administrasjonssentrum i ***Alstahaug kommune*** og har bystatus. Byen har 5.930 innbyggere (2013).

I tillegg til handel og tjenester består *Sandnessjøens* næringsliv av maritim virksomhet, verftsvirksomhet og i senere år oljevirksomhet.

Nabobyene er *Mosjøen* i sørøst og *Brønnøysund* i sør.

Sandnes

var opprinnelig en av storgårdene i Nord-Norge. Gården er blant annet kjent fra *Egils saga* som høvdingen *Torolv Kveldulvssons* bosted.

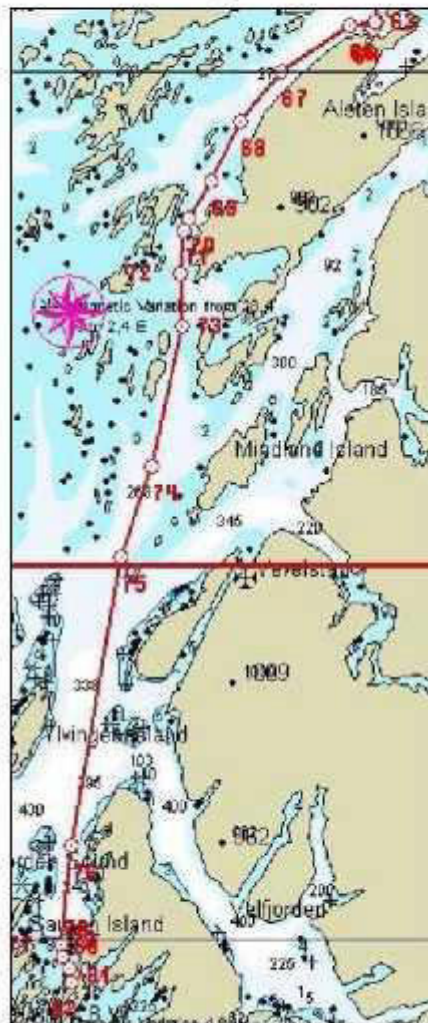
Med sin beliggenhet var *Sandnessjøen* fra gammel tid sete for skipperer. På 1600-tallet trer *Sandnessjøen* frem som *borgerleie*, som det fantes mange av langs Nord-Norges kyst,

Sandnessjøen - Brønnøysund

På strekningen mot Brønnøysund kan du se fjellformasjonen "De syv søstre".

Fjelltoppene er formet av isbreer i bevegelse.

*Sandnessjøen – Brønnøysund
ca 3 timer.*

De syv søstre

er en fjellformasjon på øya *Alsten* i Alstahaug kommune. Fjellformasjonen er lett synlig på kysten av Helgeland og består av syv topper som skal forestille de syv søstre:

Botnkrona (1.072 m.o.h.),

Grytfoten (1.019 m.o.h.),

Skjæringen (1.037 m.o.h.),

Tvillingene (945 m.o.h. og
980 m.o.h.),

Kvasstinden (1.010 m.o.h.) og

Breitinden (910 m.o.h.).

Breitinden kalles også

Stortinden

av mange blant lokalbefolkningen.

Det sies at det var dikterpresten **Petter Dass** som ga fjellrekka navnet. **De syv søstre** har fått sitt navn etter et sagn som forteller hvordan flere kjente fjell i Nordland ble dannet. Fjellrekka har tidligere også blitt kalt for «*Horva*» fordi formasjonen kan ligne på en horv (en harv) som ligger med taggene opp.

Det er merket løype opp til hver enkelt topp og også mellom toppene. Mange foretrekker å starte i sørenden når de går alle 7 toppene. Dette fordi ruten mellom *Kvasstinden* og *Tvillingene* er den lengste «mellomtopps-etappen». Det føles derfor lettere å ta denne tidlig på turen, enn mot slutten av den.

Sagnet om «De syv søstre»
(ett blant mange varianter).

Nord i Hålogaland satt to mektige konger, *Vågakallen* og *Sulitjelmakongen*. *Vestfjorden* skilte de to kongedømmene. Begge hadde sine sorger. *Vågakallen* hadde sønnen *Hestmannen* som var ulydig og *Sulitjelmakongen* hadde ***syv viltre døtre***. Han var streng og nektet døtrene å være ute. Da han sovnet en kveld, lurte de seg likevel ut. De ville ned til kysten for å danse og bade i måneskinnet.

En kveld får *Hestmannen* se *Leka-møya* og *de syv søstrene* bade i sjøen ved *Landego*. Et eneste blikk tenner hans heftige attrå til *Leka-møya*, som han beslutter å røve ved midnatt.

Til hest i full rustning, med bølgende hjelmbusk og kappen slengt om de sterke skuldrene jager han sørover på sitt midnattsritt. *Jomfruene* oppdager ham, og flykter i all hast. *De syv søstrene* oppgir flukten og kaster seg ned ved *Alstadhaug*.

Bare *Leka-møya* fortsetter flukten mot sør, mens kongen i *Sømna fjellene* ved *Brønnøysund* står og iakttar den ville jakt. *Sømna kongen* ser den skuffede beiler legge pil til buen, men da slenger kongen sin **hatt** i veien og redder den vakre møya, som nå var kommet til *Leka*. Hatten med hull tvers gjennom falt ned ved *Brønnøysund*, og i det sola rant ble alt til stein.

Alstahaugtunet.

Alstahaugs ærverdige middelalderkirke og *Petter Dass-muséet* ligger som en kulturhistorisk oase i *Alstahaugs* vakre natur. Et moderne og helårsåpent museumsbygg tegnet av arkitektfirmaet *Snøhetta* åpnet i oktober 2007. I tillegg brukes den gamle prestegården, tunbygningene og bryggen til utstillinger og arrangementer i sommersesongen.

Petter Dass

var sogneprest på *Alstahaug* fra 1689 til sin død i 1707.

Han skrev en rekke kirkelige leilighetsviser; salmer og forklaringer til katekismen og bibelhistorien på vers.

«Katekismesangene»

– hans kommentarer til *Luthers katekisme* – er trolig hans viktigste verk, boken ble en bestselger på 1700-tallet. I Norge stimulerte denne boken framveksten av trykketeknologi og lesekunst mer enn noen annen bok.

Tjøtta

(av norrønt *Þjóttá*, «den tykkeste del av låret» med henvisning til øyas visuelle form) er ei øy og et tettsted i Alstahaug kommune.

Øya har vært bebodd siden gammel tid. Det finnes en stor mengde funn fra *jernalder* i tuftene av en større gård sør på øya, som rundt vikingtiden ble til *Tjøttagodset*, et makt-sentrum på kysten gjennom mange år. Skalden *Øyvind Skaldespiller* bodde der, samt sønnen **Hårek av Tjøtta**. Ved kirken står det en bauta av *Øyvind Skaldespiller*.

Mindlandet

er ei øy i Alstahaug kommune ved munningen av *Vefsnfjorden*. Arealet er 14 km². Øya har store jordbruksarealer. I 2001 hadde øya 111 innbyggere.

Mindlandet ligger mellom *Tjøttfjorden* i vest og *Stokka-fjorden* i øst.

Mariannes stemor, *Olga Thorén* ble satt bort til en familie på *Mindlandet* som liten etter at hennes mor døde. Senere ble hun flyttet til *Tjøtta* hvor hun gikk i skole.

Vi nærmer oss Brønnøysund.

Framme ved *Sømna-halvøya* med *Horn* på nordspissen, hvor ferge ankommer fra *Andalsvåg*. Noe lenger syd ligger *Brønnøysund*.

Sømna fjellene:

Forvikfjellet (843 m.o.h.),

Nordre Høyholmstind
(1.009 m.o.h.),

Saltkarltinden (964 m.o.h.),

Søndre Høyholmstind
(956 m.o.h.) og

Anndalshatten (962 m.o.h.).

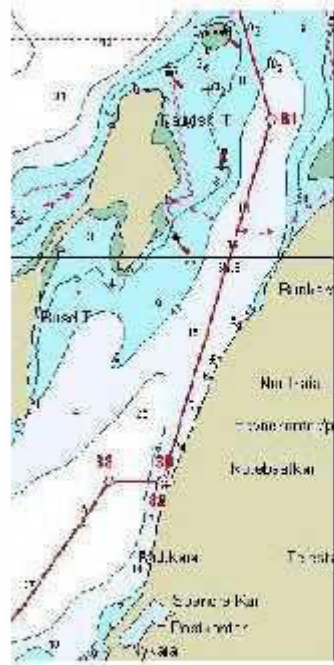
Brønnøysund

S: 15.45 - 17.00

N: 00.45 - 01.00

Det er et stort handlesenter i kort avstand fra kaia, og etter ruteendringen på sørgående i 2013 er det nå over en time opphold her.

Innsailing mot Brønnøysund havn.

Inne på Passasjerterminalen er det en liten kafe og kiosk. Hvis du vil følge en "tradisjon" blant de ansatte på hurtigrutene, kjøper du softis her !

Musikk på kaia en fin sommerdag.

Brønnøysund

er en by og administrasjons-senteret i Brønnøy kommune i Nordland. Byen profileres som

«Kystbyen midt i Norge».

Brønnøysund har 4.924 innbyggere (2013) og er region-senter for Sør-Helgeland.

Brønnøysund fikk ladestedstatus i 1923 og var egen kommune fra 1923 til 1963. Fra 1964 ble byen administrasjonssenter i den nye *Brønnøy* kommune, og mistet samtidig sin bystatus. Fra år 2000 har *Brønnøysund* igjen bystatus etter vedtak i kommunestyret. Byen kan feire 100-årsjubileum i 2023. Den er forøvrig kjent for å huse størsteparten av den statlige registeretaten

«*Brønnøysund-registrene*».

Innseilingen til **Brønnøysund**
er vakker. Man kan se byens
kjente landemerke

Torghatten

syd for *Brønnøysundbrua*.

MS «Nordkapp» ved kai i Brønnøysund.

Brønnøysundregistrene, formelt «*Registerenheten i Brønnøysund*», er en statlig forvaltningsetat som utvikler og driver Norges viktigste registre og elektroniske løsninger. Formålet er å skape orden og forenkling for næringslivet og for innbyggerne gjennom digitaliserte tjenester.

Brønnøysundregistrene har omkring 575 ansatte (2014).

Vi hadde en to timers mulighet til å gå i land.

Godt kledd som vi var etter oppholdet i nord, overrasket varmen oss!

Brønnøysund utseiling

Leia sydover går gjennom en veldig trangt sund ut fra Brønnøysund havn.
Dette bør du få med deg ute på dekk !

Torghatten kan sees forut.

Brønnøysundbrua

er en «*fritt frambygg*»-bru som forbinder øya *Torget* med fastlandet. Den er 550 meter lang, har 20 spenn, lengste spenn er 110 meter og seilingshøyden er 30 meter. Brua ble åpnet i 1979.

Utseilingen.

Det var uvant å se så mye
grønt omkring oss.

Tre fra mannskapet kom til skipet i en mindre båt som ble heist ombord.

Torghatten

Kort tid etter utseiling fra Brønnøysund gjør skipet en kursendring mot vest slik at det blir mulig å se gjennom hullet på fjellet Torghatten (hvis det er fint vær).

Hullet er 25-30 m høyt og 160 m langt. Det er havet som har vasket ut et svakt punkt i fjellet dengang landskapet lå ca 100 m lavere enn i dag.

Men sagnet sier at det var Hestmannens pil som ble skutt gjennom Brønnøykongens hatt da Lekamøya flyktet sørover ...

6. mai 1988 skjedde den såkalte

«Torghattenulykken»,

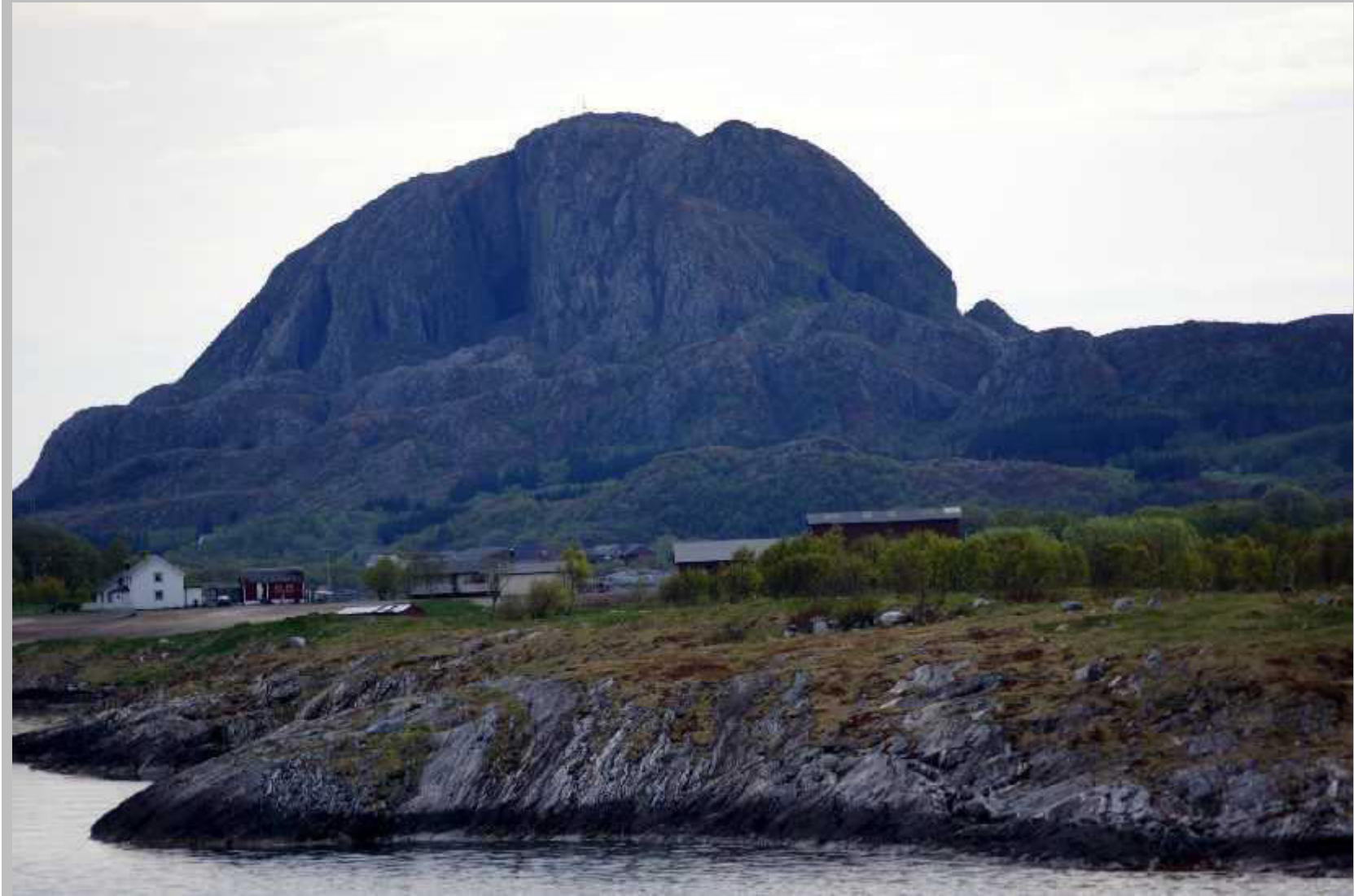
da et Dash 7-fly fra Widerøe styrtet i fjellet på vei fra Namsos til Brønnøysund. Alle de 36 i flyet omkom, noe som gjør dette til en av de verste ulykkene i norsk sivil luftfart.

Vi nærmer oss **Torghatten**, et fjell på øya **Torget** sørvest i Brønnøy kommune, 258 meter høyt.

Fjellet er kjent for sitt **karakteristiske hull**, som går tvers gjennom fjellet.

Hullet er vanskelig å få øye på fra nordsiden, men vi var så heldige å få se hullet en kort stund. Vi trodde først det var snø, men den innbilte «snøen» forsvant når skipet flyttet seg.

Hullet i Torghatten – som er 160 meter langt, 35 meter høyt, og 20 meter bredt – ble skapt under istiden. Is og vann gravde møysommelig i de løse bergartene, mens de hardere bergartene i fjellets topp stod imot. Gangturen opp til hullet skjer på en godt opparbeidet sti, og tar omkring 20 minutter.

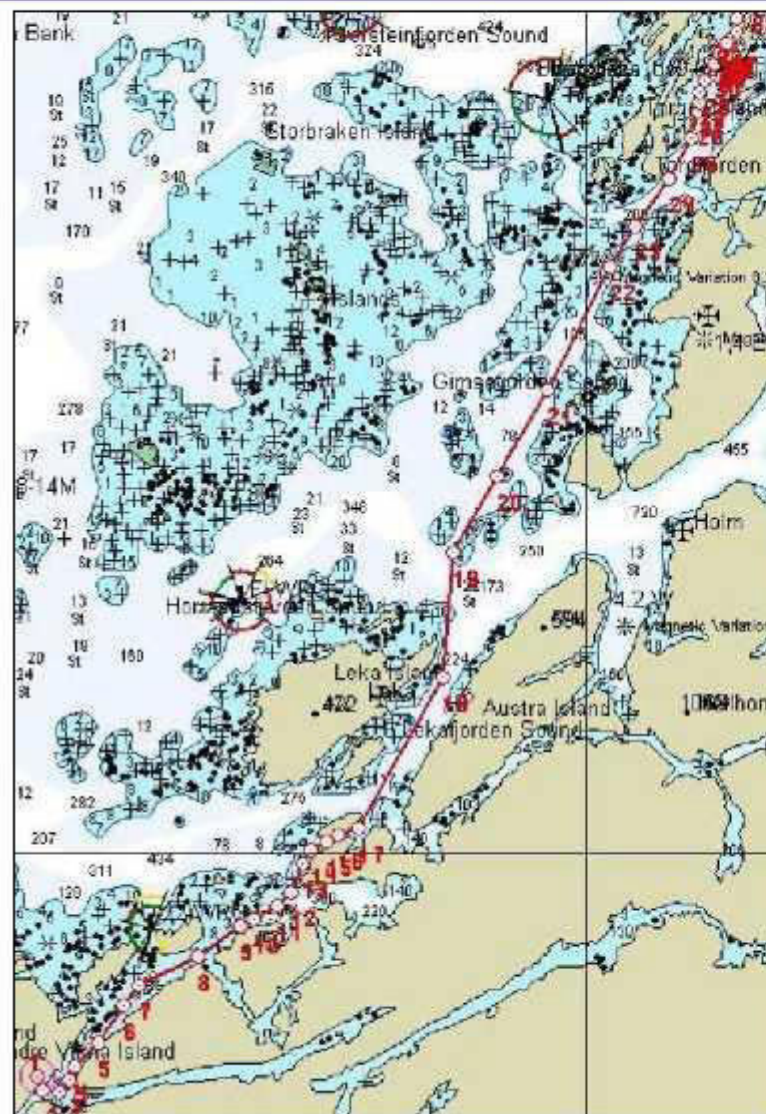

Fjellet har fått sitt navn etter sin beliggenhet på øya *Torget* og at det kan minne om en hatts fasong.

Torghatten inngår i sagnet om «*De syv søstre*».

Brønnøysund - Rørvik

Det er nå en lang strekning på ca 4 timer sydover innaskjærs mot Rørvik.

Se på kartet og legg merke til hvor mange grunner og skjær som er langs denne leia.

Leka-møya

er en liten fjelltagg på sørsiden av øya *Leka* i Nord-Trøndelag. Steinformasjonen ligger ikke langt fra sjøen og den er et kjent sjømerke for skipsfarten langs kysten.

Fjelltaggen likner

*en kvinne med sjal
som er på flukt sørover.*

Sagnet om ***Leka-møya*** er kjent langt utenfor *Leka*.

Leka (57 km²) er den største øya i Leka kommune som kun ligger på øyer.

Vi passerer en fiskeskøyte
på vår vei videre sørover.

Her møter sydgående
MS Nordkapp
(til venstre) nordgående
MS Kong Harald.

